

Politikai szempontból költségesek-e az éghajlatváltozási politikák?

Valasek Vivien

DOI: 10.14267/VILPOL2024.01.14

Davide Furceri, Michael Ganslmeier, Jonathan Ostry: Are climate change policies politically costly? Eredetileg megjelent: Energy Policy 2023, 178

A klímaváltozás – ami állandóan jelen lévő téma – megelőzésének politikai költségeivel foglalkozott D. Furceri, a Nemzetközi Valutaalap munkatársa, M. Ganslmeier, a London School of Economics and Political Science Módszertani Intézetének oktatója és J. Ostry, a Georgetown University Gazdaságtudományi Intézetének professzora az „*Are climate change policies politically costly?*” című tanulmányukban.

Az éghajlatváltozás okozta környezeti katasztrófa megelőzése a Földön mindannyiunk feladata. Ezzel párhuzamosan a kormányokra és politikai pártokra is egyre nagyobb nyomás helyeződik, azonban azt látjuk, hogy azok továbbra is tétováznak. A jólétet növelő reformok hiányának megértése szempontjából a politikai költségekről szóló vita régóta uralja a politikai-gazdaságtani szakirodalmat, azonban az éghajlatpolitikával való összefüggése nem számít kutatott területnek.

A szerzők ennek az összefüggésnek a vizsgálata érdekében megvizsgálták a CCP (éghajlatváltozási politika) átlagos hatását a kormányzatok népszerűségére. Az elemzéshez felhasználták az OECD mutatóját az egyes országok környezetvédelmi „szigoróra” vonatkozóan (EPS) és a kormányzati támogatás mértékének megállapításához az International Country Risk Guide (ICRG) által készített közvélemény kutatási adatokat.

A szerzők célja ezen kutatás elvégzésével és publikálásával, hogy útmutatást adjanak a CCP-k politikai költségeinek jobb megismeréséhez, illetve az elért eredményekkel a hezitáló és tétovázó politikai szereplőknek segítséget nyújtsanak.

Az alaptézis, melyet vizsgáltak, az, hogy a szigorúbb CCP-k hatással vannak-e a kormányok támogatottságára a lakosságban, és ha igen, akkor a támogatottság csökkenésének milyen kapcsolata van a használt eszközökkel. Ennek a tézisnek az igazolásához számos különböző változót figyelembe vettek a modellükben, különösképp az idősök arányát a társadalomban, a munkanélküliségi rátát, a fogyasztói- és ár-indexet. Ezek mellé különböző kontrollmutatókat és reformindikátorokat is bekapcsoltak a modellbe, mivel más politikai területen végrehajtott reformok is befolyásolhatják a kormányok népszerűségét.

A cikk alapvetően egy empirikus vizsgálatra épül, melyben a CCP-k közvetlen hatásait méri. A vizsgálatban 30 demokratikus, fejlett gazdaságot elemeztek, azonban a hasonló intézményekkel rendelkező fejlődő gazdaságokra is igazak lehetnek a megállapításaik. A szerzők kitérnek a politikai költségek fogalmára is, és arra, hogy azok hogyan változtak időszakonként, országonként és intézményenként. A cikkben végül a fejlett gazdaságok politikai döntéshozókra gyakorolt hatásairól is említést tettek.

A tanulmányban az alábbi három fő legfontosabb megállapítás került kiemelésre:

- Az első, hogy a CCP-k átlagosan csökkentik a kormányzat támogatottságát a lakosság körében. Ez a hatás azonban elsősorban a közvetlen jövedelemelosztási jellegű politikai intézkedéseknek köszönhető (pl. a kibocsátási adók növelése), és nem a szabályozási típusú intézkedéseknek (mint pl. a kibocsátási határérték módosításának hatása). A közgazdászok a jövedelemelosztási eszközöket tartják leghatékonyabbnak, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ezek az intézkedések politikailag költségesek lehetnek. Az emberek nagy részére elmondható, hogy nem szeretnek adót fizetni, így érzékenyen reagálnak, ha egy adó bevezetésre vagy megemelésre kerül. Az IMF álláspontja szerint azonban még mindig ezek az eszközök a második leghatékonyabbak a globális felmelegedés elleni küzdelemben, a leghatékonyabb természetesen az lenne, ha mindenki azonnal és költségmentesen alkalmazkodna pusztán a belátásra támaszkodva.
- A szerzők felhívják a figyelmet, hogy a politikai költségek magasabbak, ha a választások előtt alkalmazzák őket. Magasabb politikai költséggel jár, ha egy szigorító szabályozást a választási kampányok ideje alatt fogadnak el, hiszen jobban előtérbe kerülnek a politikai vitákban. Ezek a megállapítások arra engednek következtetni, hogy a politikai költségek függenek a reformok időzítésétől és az érintett termékek jelenlegi árától. Ezzel összefüggésben megállapításra került a cikkben, hogy a CCP-k visszhangja nagyobb azokban az országokban, akik jobban függenek a nem megújuló energiaforrásoktól.
- Végül, de nem utolsó sorban az eredmények azt mutatják, hogy a politikai költségek csak akkor válnak magassá, ha a CCP-k bevezetésekor nő a társadalmi egyenlőtlenség. Egyéb helyzetekben konvergál a nullához. Ez alapján kijelenthető, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos politikák megalkotása társadalmi kérdés. Az megállapítható, hogy a nagyobb létbizonytalanságban élő emberek esetén szükség van a CCP-k politikai következményeit leküzdő stratégiákra, mint pl. a különböző újraelosztási eszközök alkalmazására.

Az eredmények azt sugallják, hogy a szigorúbb éghajlatváltozási politikák magas politikai költségekkel járnak, illetve a lakosság ellenállása magas, ha nincs elegendő eszköz, amely szavatolja a létbiztonságot a társadalmakban és támogatja rövid távon azokat, akiket ezek a szabályozások negatívan érintenek.

A jövőben az éghajlatváltozással kapcsolatos politikai intézkedések egyre nagyobb hangsúlyt fognak kapni és folyamatos lesz a nyomás továbbra is a döntéshozókon. Ezen cikkben tárgyalt stratégiák és vizsgálati aspektusok segítségként szolgálhatnak azoknak, akik szeretnék a témában nagyobb jártasságot szerezni, valamint a döntéshozóknak segíthet mérlegelni azt, hogy politikai költség szempontból mely tényező mekkora hatással van a népszerűségükre.

